

เกณฑ์การประกวดแข่งขัน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิจกรรมการแข่งขัน	๓
ผู้ประสานงานการแข่งขันทักษะสังคมศึกษา	๓
รายละเอียดการแข่งขันแต่ละประเภท	๔
สวดมนต์สรภัญญะ	๔
มารยาทไทย	๘

กิจกรรมการแข่งขัน

รายการกิจกรรมการประกวด/แข่งขัน	ระดับชั้น					ประเภท	จำนวนที่ ส่งได้
	อนุบาล	ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖		
สวดมนต์สรภัญญะ			✓	✓		ทีม ๕ คน	๑ ทีม
มารยาทไทย		✓	✓	✓	✓	ทีม ๒ คน	๑ ทีม
รวม	๐	๑	๒	๒	๑		
	๖						

การแข่งขันทักษะสังคมศึกษา

รายละเอียดการแข่งขันแต่ละประเภท

๑. การประกวดสวดมนต์ทำนองสรภัญญะ

๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน

นักเรียนระดับชั้น ป. ๔ - ๖

นักเรียนระดับชั้น ม. ๑ - ๓

๑.๒ ประเภทและจำนวนผู้เข้าแข่งขัน

ประเภททีม ๕ คน

๑.๓ วิธีดำเนินการและรายละเอียดหลักเกณฑ์การแข่งขัน

- ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันได้โรงเรียนละ ๑ ทีม ทีมละ ๕ คน

- ผู้เข้าแข่งขันจะเป็นชายล้วน หญิงล้วนหรือชายหญิงรวมกันก็ได้

ระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้การจัดประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะ มีแบบแผนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยรักษาวัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ไทย จึงวางระเบียบปฏิบัติในการจัดประกวดสวดมนต์หมู่ไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้เข้าประกวดเข้าไปในสถานที่จัดไว้ โดยเดินเข้าเรียงหนึ่งตรงไปที่โต๊ะหมู่บูชา กราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง ที่หน้าโต๊ะหมู่บูชาแล้วทำความเคารพธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์
๒. บทสวดที่กำหนดและระเบียบปฏิบัติ
  - ๒.๑ นั่งคุกเข่า ประนมมือสวดบทนมัสการพระรัตนตรัย (อรหัง สัมมา สัมพุทโธ ภควา ฯลฯ)
  - ๒.๒ สวดบทนมัสการพระพุทธเจ้า (นโม ตัสสะ ภควโต ฯลฯ)
  - ๒.๓ สวดบทพระพุทธานุภาพ ภาษาบาลี (อิติปิ โส ภควา ฯลฯ) ทำนอง สังโยค เสร็จแล้ว สวดบทพระพุทธานุภาพภาษาไทย (องค์ใดพระสัมพุทธ ฯลฯ) ทำนองสรภัญญะ จบแล้วกราบ ๑ ครั้ง
  - ๒.๔ สวดบทพระธรรมคุณ ภาษาบาลี (สวากขาโต ภควตา ธัมโม ฯลฯ) ทำนองสังโยค สวดบทพระธรรมคุณ ภาษาไทย (ธรรมะ คือ คุณากร ฯลฯ) ทำนองสรภัญญะ จบแล้วกราบ ๑ ครั้ง
  - ๒.๕ สวดบทพระสังฆคุณ ภาษาบาลี (สุปฏิปันโน ภควโต ฯลฯ) ทำนองสังโยค สวดบทพระสังฆคุณ ภาษาไทย (สงฆ์ใดสาวกศาสดา ฯลฯ) ทำนองสรภัญญะจบแล้วกราบ ๑ ครั้ง
  - ๒.๖ สวดบทขยสิทธิตาถา ภาษาบาลี (พาหุง สหัสสะ..ฯลฯ) ทำนองสังโยค สวดบทขยสิทธิตาถา ภาษาไทย (ปางเมื่อพระองค์ ปรมพุทธ ฯลฯ) ทำนองสรภัญญะ จบแล้วกราบ ๑ ครั้ง
  - ๒.๗ เสร็จแล้วกราบพระรัตนตรัย ที่หน้าโต๊ะหมู่บูชา แบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้งแล้วทำความเคารพธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ เสร็จแล้วเดินเข้าเรียงหนึ่งออกไป

๑.๔ เกณฑ์การให้คะแนน (๑๐๐ คะแนน)

๑. ความถูกต้องของอักขระ	๒๐	คะแนน
๒. ความถูกต้องของจังหวะ	๑๕	คะแนน
๓. ความถูกต้องของทำนอง	๑๕	คะแนน
๔. น้ำเสียง	๑๕	คะแนน
๕. ความพร้อมเพรียงขณะสวด	๑๕	คะแนน
๖. ท่าทางขณะสวด	๑๐	คะแนน
๗. มารยาทและความพร้อมโดยรวม	๑๐	คะแนน

(การตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด)

คำอธิบาย

๑. ความถูกต้องของอักขระ

หมายถึง การว่าด้วยตัวอักษร คือ พยัญชนะ และสระ ได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาไทย และภาษาบาลี ว่าตัวกล้ำ ตัว ร ตัว ล อักษรสูง อักษรต่ำ ทีฆะ รัสสะ อัฒสสะ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของภาษา

๒. ความถูกต้องของจังหวะ

หมายถึง รู้จักรวรรคตอนว่า ตรงไหนควรหยุด ตรงไหนไม่ควรหยุด ตรงไหนควรว่าติดต่อกันไป ตรงไหนควรเอื้อน (จังหวะที่ถือว่าผิดจังหวะที่ว่าซ้ำยืดขาด หรือเร็วจนเกินไป และหยุดในแต่ละวรรคนานเกินไป)

๓. ความถูกต้องของทำนอง

หมายถึง เมื่อสวดภาษาบาลี สวดตามสังโยคีวิธี เมื่อสวดภาษาไทยสรรเสริญพระพุทธรูป พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ และบทพาหุง ต้องสวดทำนองสรภัญญะ ให้ถูกต้องตามบทประพันธ์นั้น ๆ (ห้ามสวดทำนองเสนาะ)

๔. ความไพเราะของน้ำเสียง

หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาเต็มเสียง ดังชัดเจน มีกังวานไพเราะเสนาะหู ไม่แหบหรือค่อยจนเกินไป เสียงกลมกล่อม ไม่แตก ไม่พร่า การเอื้อนก็เอื้อนได้ ไพเราะ

๕. ความพร้อมเพรียงขณะสวด

หมายถึง ขณะสวดว่าพร้อมกัน ทั้งอักษร จังหวะ ทำนองกลมกลืนเสมือนเสียงเดียวกัน ไม่มีเสียงแตกแยกออกไป เช่น หลายคนว่าเสียงสูง แต่มีบางคนว่าเสียงต่ำ หลายคนสวดเร็วหรือพอดี แต่บางคนสวดช้า และลากเสียง เป็นต้น

๖. ท่าทางขณะสวด

หมายถึง อิริยาบถขณะสวดมนต์ต้องนั่งคุกเข่า (ชาย : นั่งคุกเข่า ปลายเท้าตั้งให้ก้นนั่งทับลงบนเส้นเท้าทั้งสอง , หญิง : นั่งคุกเข่า ปลายเท้า ทั้งสองราบไปกับพื้น ให้ก้นนั่งทับลงบนสันเท้าทั้งสอง) ลำตัวตั้งตรง ประนมมือแนบชิดสนิทกัน นิ้วทั้งสิบของมือทั้งสองชิดกัน ไม่ห่าง ตั้งอยู่เสมอกัน ปลายนิ้วมือที่ประนมตั้งขึ้น ๕ องศา ของลำตัวตลอดเวลาที่สวดอยู่ สายตาเพ่งอยู่ที่โต๊ะหมู่บูชา ไม่หลุกหลิก ไม่อึดหรือเหลียวไปมา เมื่อถึงเวลากราบ จะต้องกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ (ชายแบบชาย หญิงแบบหญิง) ให้พร้อมกัน

๗. มารยาท และความพร้อมโดยรวม

หมายถึง กิริยาที่เข้าไปในสถานที่แข่งขันสวดมนต์ การเดินเข้าไปที่ประชุม การเดินเข้า การนั่งคุกเข่า การกราบพระรัตนตรัย การทำความเคารพต่อธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ (ถ้าไม่ได้ตั้งธงชาติ และ พระบรมฉายาลักษณ์ ไว้ให้กราบพระรัตนตรัยอย่างเดียว) และการแต่งกาย ความเรียบร้อยของแต่ละคน และทั้งคณะ

เกณฑ์การตัดคะแนน

๑. เกณฑ์การตัดสิน “อักขระ”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับ อักขระ คือ

- ๑.๑ สวดตัว ร เป็น ล ตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่ว่าผิด)
- ๑.๒ คำควบกล้ำว่าไม่ควบกล้ำ ตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่ว่าผิด)
- ๑.๓ สวดผิดตามที่ตั้งข้อสังเกตไว้ในตัวอย่าง ตัดคำละ ๑ คะแนน
- ๑.๔ สวดผิดคำอื่นนอกเหนือจากนี้ ตัดคำละ ๑ คะแนน

๒. เกณฑ์การตัดสิน “จังหวะ”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับ จังหวะ คือ

๒.๑ ขึ้นบทนำผิดแบบ กล่าวคือ ต้องขึ้นนำคำเดียว ในบท นะโม / สวากขาโต / สุปฏิปันโน / และ พาหุ หากขึ้นมากกว่า คำเดียว ให้ตัด บทละ ๑ คะแนน ยกเว้นบท พุทธคุณ ให้ขึ้น อิติปิ โส

๒.๒ สวดจังหวะไม่เท่ากัน ช้าบ้าง เร็วบ้าง ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน

๒.๓ คำคร่อมวรรคที่มีเครื่องหมาย ยัติกัณฑ์ ต้องเอื้อน (เอื้อนให้เสียงต่อเนื่องไป

ถึงคำในวรรคถัดไปโดยมิให้เสียงขาด) หากไม่เอื้อนถือว่าผิดจังหวะ ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน เว้นแต่ วรรคก่อนจบ ให้เอื้อนโดยให้เสียงขาดคำ หากมิให้เสียงขาดคำให้ตัด ๑ คะแนน เช่น บทสวด พระพุทธคุณภาษาไทย ที่ว่า “สัมพุทธการุญ – ญ ภาพนั้นนิรันดร” ต้องเอื้อนคำว่า “รุญ” ให้เสียงขาดคำ จากคำว่า “-ญภาพนั้น”

๒.๔ สวดเร็วหรือช้าเกินไปทุกบททั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ให้ตัดคะแนนได้ แต่ต้องให้คะแนนไม่เกินระดับพอใช้

๓. เกณฑ์การตัดสิน “ทำนองที่สวด”

เกณฑ์ที่กรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับ ทำนองสวดมนต์ คือ

- ๓.๑ บทนมัสการพระรัตนตรัย ไม่สวดเป็นทำนองนำ คือ มีผู้นำ ๑ คน ที่เหลือให้สวดตาม
- ๓.๒ การสวดภาษาบาลี ตั้งแต่บทนะโม เป็นต้น ไม่สวดทำนองสังโยค
- ๓.๓ การสวดภาษาไทย ไม่สวดทำนองสรภัญญะตามลักษณะฉันทลักษณ์นั้นๆ
- ๓.๔ การแข่งขันในรอบคัดเลือกก็ดี รอบชิงชนะเลิศก็ดี สวดบทที่กำหนดให้ไม่ครบ และไม่ปฏิบัติตามกติกาที่กำหนดว่า ให้คะแนนได้ไม่เกินระดับพอใช้

๔. เกณฑ์การตัดสิน “น้ำเสียง”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนน เกี่ยวกับ น้ำเสียงในการสวดมนต์ คือ

๔.๑ สวดใช้เสียงดังเกินไป ไม่กลมกล่อม หรือเบาเกินไป จนฟังไม่ชัดเจน

๔.๒ เสียงไม่เข้ากัน เช่น เสียงสูง เสียงต่ำ เสียงเล็ก เสียงใหญ่ เป็นต้น

๔.๓ ขึ้นบทนำออกเสียงสูงเกินเกินไป

๕. เกณฑ์การตัดสิน “ความพร้อมเพรียง”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับ ความพร้อมเพรียงในการสวดมนต์หมู่ คือ

๕.๑ สวดไม่พร้อมเพรียงกัน เช่น การรับไม่พร้อมกัน เป็นต้น

๕.๒ ผู้สวดนำ ขึ้นบทนำครั้งแรกอาจไม่ชอบใจ หรือรู้สึกเพี้ยน ขึ้นบทนำใหม่เป็นครั้งที่ ๒ แสดงถึงความไม่พร้อมกัน ให้ตัด ครั้งละ ๑ คะแนน

๕.๓ สวดข้ามบท เช่น กำหนดให้สวดทุกบท เมื่อสวดบทพุทธคุณแล้ว ไม่สวดบทธรรมคุณ ต่อจากบทพุทธคุณ แต่ข้ามไปสวดสังฆคุณ เป็นต้น ลักษณะอย่างนี้กรรมการมีสิทธิ์ที่จะพิจารณาให้คะแนนได้เกินระดับพอใช้

๖. เกณฑ์การตัดสิน “ท่าทางขณะสวด”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับท่าทางของผู้สวดขณะทำการประวดสวดมนต์หมู่ คือ

๖.๑ ไม่นั่งคุกเข่า ในท่าเทพบุตร (สำหรับชาย) หรือท่าเทพธิดา (สำหรับหญิง)

๖.๒ ประนมมือไม่เสมอออก มีลักษณะสูงๆ ต่ำๆ เมื่อมองภาพรวมทั้งคณะ

๖.๓ ไม่สงบนิ่งในขณะสวด มีอาการไม่สำรวม เช่น มองซ้าย – ขวา เป็นต้น

๗. เกณฑ์การตัดสิน “มารยาทและความพร้อม”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับมารยาทและความพร้อมขณะทำการประวดสวดมนต์หมู่ คือ

๗.๑ ไม่เดินเข้าเข้าไปในสถานที่จัดประวด (หน้าโต๊ะหมู่บูชา)

๗.๒ กราบพระรัตนตรัยไม่พร้อมเพรียงกัน การทำความเคารพธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ ไม่ถูกต้อง (ถ้ากรณีการตั้งธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ ไว้)

๗.๓ การนั่ง การเดินเข้า และการลุกขึ้น ไม่พร้อมเพรียงกันทั้งคณะ

๗.๔ ความไม่พร้อมอย่างอื่น เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ทั้งที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน เป็นต้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ หากปรากฏไม่พร้อมบ่อยครั้งกรรมการมีสิทธิ์ให้คะแนนไม่เกินกว่าระดับพอใช้

เกณฑ์การตัดสิน

ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญทอง

ร้อยละ ๗๐ – ๗๙ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญเงิน

ร้อยละ ๖๐ – ๖๙ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญทองแดง

คะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน

การตัดสินของคณะกรรมการทุกประเภทถือเป็นที่สุด

หมายเหตุ ผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ ลำดับแรก จะได้รับเงินรางวัลพร้อมเกียรติบัตร

๒. การประกวดมารยาทไทย

๒.๑ คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน

- นักเรียนระดับชั้น ป.๑ – ป.๓   นักเรียนระดับชั้น ป.๔ – ป.๖
นักเรียนระดับชั้น ม.๑ – ม.๓   นักเรียนระดับชั้น ม.๔ – ม.๖

๒.๒ ประเภทและจำนวนผู้เข้าแข่งขัน

๒.๒.๑ แข่งขันประเภททีม ๒ คน

๒.๒.๒ จำนวนผู้เข้าแข่งขัน

- ระดับชั้น ป.๑ – ป.๓ จำนวน ๑ ทีม ทีมละ ๒ คน
- ระดับชั้น ป.๔ – ป.๖ จำนวน ๑ ทีม ทีมละ ๒ คน
- ระดับชั้น ม.๑ – ม.๓ จำนวน ๑ ทีม ทีมละ ๒ คน
- ระดับชั้น ม.๔ – ม.๖ จำนวน ๑ ทีม ทีมละ ๒ คน

ผู้เข้าแข่งขันจะต้องเป็นทีม ชาย ๑ หญิง ๑ ยกเว้นถ้าเป็นโรงเรียนชายล้วนหรือหญิงล้วน อนุโลมให้เป็นทีม ชายคู่ หญิงคู่ได้

๒.๓ วิธีดำเนินการและรายละเอียดหลักเกณฑ์การแข่งขัน

- ๑.๓.๑ ส่งรายชื่อผู้เข้าแข่งขัน พร้อมรายชื่อครูผู้ฝึกสอน ๒ คน ต่อ ๑ ทีม
๑.๓.๒ รายละเอียดการแข่งขัน (ใช้เกณฑ์ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม)

๒.๔ ท่าที่ใช้ในการประกวด

๒.๔.๑ ท่าบังคับผู้เข้าประกวดทุกคนจะต้องปฏิบัติ

- ๑) กราบเบญจางคประดิษฐ์ (ทุกระดับชั้น)
- ๒) ถวายความเคารพแบบโบราณราชประเพณี (เฉพาะระดับชั้น ม.๔ – ม.๖)

๒.๔.๒ ท่าเลือกผู้เข้าประกวดจะจับฉลากเลือกประกวด ดังนี้

- ท่าเลือกจำนวน ๒ ท่า สำหรับระดับชั้น ป.๑ – ป.๓, ป.๔ – ป.๖ และ ม.๑ – ม.๓
- ๑) กราบผู้ใหญ่
- ๒) การเคารพศพ (ศพผู้สูงอายุ, ศพพระ)
- ๓) รับของจากผู้ใหญ่ (ผู้ใหญ่ยืน, ผู้ใหญ่นั่งพื้น, ผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้)
- ๔) ส่งของให้ผู้ใหญ่ (ผู้ใหญ่ยืน, ผู้ใหญ่นั่งพื้น, ผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้)
- ๕) ไหว้ ๓ ระดับ

- ระดับ ๑ ไหว้พระ, ไหว้โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา
- ระดับ ๒ ไหว้ผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ครูอาจารย์ และบุคคล ที่เคารพ

นับถืออย่างสูง

- ระดับ ๓ ไหว้ผู้ที่เคารพนับถือโดยทั่วไปที่มีอาวุโสไม่มาก รวมถึงผู้เสมอกัน

(หมายเหตุ : ถ้าผู้เข้าแข่งขันจับฉลากได้ในข้อ ๒) , ๓) , ๔) , ๕) ให้ดำเนินการจับฉลาก กิจกรรมการประกวดในวงเล็บเพียง ๑ รายการ หรืออยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และควรเปิด ให้เข้าชมการประกวด)

- ท่าเลือกสำหรับระดับชั้น ม.๔ - ม.๖ ประกวดท่าเลือกโดยการจับฉลาก

สถานการณ์ที่คณะกรรมการกำหนดให้

๒.๔.๓ ผู้เข้าประกวดจะต้องเข้าประกวดพร้อมกันทั้งชายหญิง

๒.๔.๔ ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด

๒.๕ เกณฑ์การให้คะแนน ๑๐๐ คะแนน

๒.๕.๑ ระดับชั้น ป.๑ – ป.๓, ป.๔ – ป.๖ และ ม.๑ – ม.๓

-ความถูกต้อง	๖๐	คะแนน
-ทักษะความเป็นธรรมชาติ	๒๐	คะแนน
-การแต่งกาย (ความสุภาพเรียบร้อย)	๒๐	คะแนน

๒.๕.๒ ระดับชั้น ม.๔ – ม.๖

-ความถูกต้อง	๕๐	คะแนน
-ทักษะความเป็นธรรมชาติ	๒๐	คะแนน
-ปฏิภาณไหวพริบ	๒๐	คะแนน
-การแต่งกาย (ความสุภาพเรียบร้อย)	๑๐	คะแนน

หมายเหตุ การแต่งกายให้ใช้ชุดนักเรียนเท่านั้น

เกณฑ์การตัดสิน

ร้อยละ ๘๐ – ๑๐๐	ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญทอง
ร้อยละ ๗๐ – ๗๙	ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญเงิน
ร้อยละ ๖๐ – ๖๙	ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเหรียญทองแดง
คะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๖๐	ได้รับรางวัลเกียรติบัตรเข้าร่วมการแข่งขัน
การตัดสินของคณะกรรมการทุกประเภทถือเป็นที่สุด	

หมายเหตุ ผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ ลำดับแรก จะได้รับเงินรางวัลพร้อมเกียรติบัตร